Dosarul nr. 1ra-14/2020

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 mai 2020 **mun. Chișinău**

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte - Vladimir Timofti
Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac, Victor Boico,

judecând fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Rusu Alexandra și de către avocatul Cotruță Sergiu în numele inculpaților Maler Galina și Maler Petru, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Orhei, sediul Central din 02 februarie 2018 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2019, în cauza penală privindu-i pe

Maler Galina xxxxx, *născută la xxxxx, originară din s. xxxxx r-nul xxxxx;*

Maler Petru xxxxx, *născut la xxxxx;, originar și domiciliat în s. xxxxx;;*

Bejan Anjela xxxxx, *născută la xxxxx;, originară din s. xxxxx;*

Termenul de examinare a cauzei:
Prima instanță: 11.05.2015 – 02.02.2018;
Instanța de apel: 26.02.2018 – 25.02.2019;
Instanța de recurs: 13.05.2019– 14.05.2020.

Asupra recursului menționat, Colegiul penal lărgit,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 02 februarie 2018 Bejan Anjela a fost recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.332 alin.(1) Cod penal, cu liberarea de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Maler Galina a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare și în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani.

Conform prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost numită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 alin.(1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

Maler Petru a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani închisoare și în baza art.190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani.

Conform prevederilor art.84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor, i-a fost numită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani şi 6 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții de răspundere pe un termen de 3 ani.

În temeiul art.90 alin.(1) Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, la 19.06.2013, Maler Petru, acționând drept organizator al acțiunilor ilicite, de comun acord şi prin înțelegere prealabilă cu Maler Galina şi cu suportul secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, Bejan Anjela, având scopul dobândirii ilicite prin înşelăciune a terenurilor agricole cu nr. cadastrale xxxxxşi xxxxx, situate în extravilanul s. Vîşcăuţi, r-nul Orhei, ce aparțineau cet. Rusu Alexandra, conştientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale şi urmările prejudiciabile care puteau surveni, pentru a-şi realiza scopul, intenționat, a pus în aplicare un plan criminal prin care, cunoscând că era în relații ostile cu Rusu Alexandra, pentru a nu compromite pentru terți obiectivitatea tranzacției, a convenit cu Maler Galina ca ultima să semneze în calitate de cumpărător contractul de vânzare-cumpărare nr. 21 din 19.06.2013, a terenurilor agricole cu numerele cadastrale xxxxxşi xxxxx, fără ca Rusu Alexandra să fie prezentă, după care a transmis actul dat spre autentificare secretarului Bejan Anjela, care l-a rândul său a semnat contractul dat, a aplicat ştampila, precum şi înscris alte date, conferind astfel documentului falsificat posibilitatea de a fi pus în circuit, după care prin intermediul acestui document falsificat, înregistrat la OCT Orhei la 21.06.2013, Rusu Alexandra a fost deposedată prin fals de terenurile menționate, fiindu-i cauzat astfel un prejudiciu material considerabil în sumă de 14 091 lei.

3. Sentința a fost atacată cu apeluri de către:

3.1. Avocatul Cotruţă Sergiu în numele inculpatei Maler Galina, care a solicitat casarea sentinței primei instanțe cu achitarea inculpatei, deoarece dânsa nu a comis infracțiunile incriminate.

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a indicat că hotărârea judecătorească este ilegală şi urmează a fi casată integral.

Nu este de acord cu sentința, deoarece instanța de fond a administrat eronat probatoriul şi a ignorat cadrul legal. Consideră că, nici una din afirmațiile conținute în rechizitoriu nu confirmă vinovăția inculpatei.

Potrivit probatoriului administrat la dosar, Maler Galina a semnat contractul de vânzare-cumpărare de una singură, fără a fi prezentă şi Rusu Alexandra la acel moment, iar atunci când ea semna partea sa de contract, la rubrica vânzător deja era aplicată semnătura Rusu Alexandra.

Acuzarea nu a demonstrat şi nici instanța nu a constatat că Maler Galina a cunoscut despre faptul că semnătura aplicată în dreptul lui Rusu Alexandra, nu i-ar fi aparținut acesteia. Nici o probă nu atestă acest fapt.

Atât procurorul cât şi prima instanța ignoră faptul că acel contract translativ de

proprietate a fost supus înregistrării cadastrale obligatorii, fiind cunoscut publicului larg. Or, dacă Maler Galina cunoștea că contractul din 19.06.2013 este falsificat, înstrăina terenurile la foarte scurt timp de la înregistrarea cadastrală a acestora.

Instanța de fond a ignorat, în mod evident, starea de fapt reală, care constă anume în existenţa raporturilor de vânzare-cumpărare instituite între părți: Maler Galina şi Rusu Alexandra, perfectate de autoritatea competentă - secretarul Consiliului sătesc Vîşcăuţi, Bejan Anjela, relații în cadrul cărora Maler Galina nu a avut nici o suspiciune.

Instanța nu a reținut nici starea de ostilitate existentă între pretinsa victimă şi Maler Petru, care a apărut peste o perioadă de timp după semnarea contractului de vânzare-cumpărare indicat, din cauza căreia Rusu Alexandra a inventat un litigiu pentru a obține sancționarea penală a lui Maler Petru şi a rudelor acestuia pentru o pretinsă faptă care nu a existat. Or, numai pretinsa parte vătămată indică asupra inculpaților ca fiind implicați în comiterea infracţiunii date, pe când celelalte probe nu au nici o tangență cu persoana acestora.

Admițând ipotetic că Maler Galina a comis infracțiunea de escrocherie, nu era necesară şi calificarea acțiunilor dânsei și în baza art.361 Cod penal. În același timp, latura subiectivă a acestei infracțiuni se realizează prin intenție directă, adică Maler Galina știa că actul e fals şi l-a utilizat, însă circumstanțele cauzei au dedus contrariul: că Maler Galina nici nu a știut că acel contract este fals, dar la utilizat, având ferma convingere că el este unul veritabil.

Prin urmare, în acțiunile inculpatei lipsesc elementele constitutive ale infracțiunilor imputate, urmând să fie achitată pe ambele capete de acuzație.

3.2. Avocatul Cotruţă Sergiu în numele inculpatului Maler Petru, prin care a solicitat, casarea sentinței și pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece inculpatul nu ar fi comis infracțiunile imputate.

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a indicat că hotărârea judecătorească este ilegală şi urmează a fi casată integral.

Instanța de fond a administrat eronat probatoriul şi este o eroare a instanței de fond care urmează a fi corectată de instanța de apel.

Instanța de fond a făcut niște constatări lipsite de probe, când indică că Maler Petru ar fi fost organizatorul unor acțiuni ilicite şi că a avut niște înțelegeri prealabile cu alte persoane la săvârşirea infracțiunilor imputate. Nici un martor şi nici o probă scrisă nu susține sau confirmă versiunea indicată de judecată.

Reieșind din probatoriul administrat, Maler Galina a semnat contractul de vânzare-cumpărare de una singură, fără a fi prezentă şi Rusu Alexandra la acel moment, iar atunci când ea semna partea sa de contract, la rubrica vânzător deja era aplicată semnătura Rusu Alexandra, perfectate de autoritatea competentă - secretarul Consiliului sătesc Vîşcăuţi, Bejan Anjela, relații în cadrul cărora Maler Petru nu a participat ca parte şi nici nu a beneficiat de pe urma acelei tranzacții.

Prima instanță a ignorat şi starea de ostilitate existentă între pretinsa victimă şi Maler Petru, care a apărut peste o perioadă de timp după semnarea contractului de vânzare-cumpărare indicat, din cauza căreia Rusu Alexandra a inventat un litigiu pentru a obține sancționarea penală a lui Maler Petru şi a rudelor acestuia pentru o pretinsă faptă care nu a existat. Or, numai pretinsa parte vătămată indică asupra inculpaților ca fiind implicați în comiterea infracţiunii date, pe când celelalte probe nu au nici o tangență cu persoana acestora.

Atât procurorul cât şi prima instanță ignoră concluziile raportului de expertiză nr.5869 din 19.08.2014, potrivit căreia - de stabilit a fost oare semnătura la rubrica ”Vânzător” din

Contractul de vânzare-cumpărare nr. 21 din 19.06.2013 s. Vîşcăuţi, Orhei, între Rusu Alexandra şi Maler Galina, îndeplinită de către Maler Galina sau Maler Petru nu este posibil - ce ne demonstrează ilegalitatea incriminării art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal. Admițând ipotetic că Maler Petru a comis infracțiunea de escrocherie, nu era necesară şi calificarea acțiunilor dânsului în baza art.361 Cod penal.

Analizând probele acumulate de organul de urmărire penală şi cercetate în cadrul şedinţelor judecătoreşti, niciuna din afirmațiile conținute în rechizitoriul de învinuire nu şi-a găsit confirmare şi acestea nu indică în nici un fel, asupra lui Maler Petru ca fiind vinovat de săvârşirea infracțiunilor imputate.

3.3. Inculpata Bejan Anjela, a solicitat casarea sentinței şi pronunțarea unei hotărâri de achitare, deoarece nu a comis infracțiunea imputată.

În motivarea apelului declarat, autorul acestuia a indicat că hotărârea judecătorească este ilegală şi urmează a fi casată integral.

Instanța de fond a administrat eronat probatoriul şi este o eroare a instanței de fond care urmează a fi corectată de instanța de apel.

Din ansamblul probelor administrate pe cauză nu a identificat careva probe care ar demonstra latura subiectivă a infracțiunii incriminate inculpatei, adică care a fost interesul personal sau material pe care la avut Bejan Anjela, săvârşind infracțiunea prevăzută de art. 332 alin.(1) Cod penal.

Probele administrate pe cauză nu confirmă că semnăturile inculpatei Bejan Anjela de autentificare a contractului de vânzare-cumpărare nr. 21 din 19.06.2013 a terenurilor agricole cu nr. cadastrale xxxxx şi xxxxx de la 19.06.2013, ar semnifica că ea a primit careva avantaje de la asemenea activitate.

Din cele invocate conchide asupra lipsei unui element al componenței de infracțiuni prevăzute la art.332 alin.(1) Cod penal şi anume - a laturii subiective.

Conform învinuirii sub care a fost pusă inculpata în baza art.332 alin.(1) Cod penal, se afirmă că ultima este persoană publică şi a acționat din alte interese materiale, însă aceste afirmații sunt vădit nefondate şi nu au avut un careva suport probator pe parcursul examinării cauzei în instanța de judecată.

După cum rezultă din textul ordonanței de punere sub învinuire a inculpatei, acesteia i se impută că, ”acționând din interese personale sau alt interes material”, a introdus date false în contractul de vânzare-cumpărare nr. 21 din 19.06.2013 a terenurilor agricole cu nr cadastrale…”

Art.281 alin.(2) Cod de procedură penală reglementează cerințele cărora trebuie să corespundă ordonanța de punere sub învinuire, inter alia aceasta trebuie să cuprindă descrierea mijloacelor, a modului de săvârşire a infracțiunii şi consecințele ei, caracterul vinei şi motivele acesteia. Astfel, reieşind din cele stipulate de legislator, reiese că la imputarea semnului calificativ de „alte interese personale”, organul de urmărire penală trebuie să stabilească care este acel „alt interes personal” şi să-l descrie în conținutul ordonanței, ca învinuita să aibă posibilitate de a cunoaşte şi de a se apăra împotriva învinuirii aduse prin prezentarea, după caz, a probelor apărării. Din conținutul ordonanței de punere sub învinuire se vede că organul de urmărire penală nu explică în detalii în ce constă acel „alt interes material sau personal”, pe care l-ar fi dorit să-l obțină sau la obținut inculpata.

Materialele dosarului nu conțin nici o probă directă întru dovedirea faptului că inculpata urmărind un careva interes personal, intenționat a admis falsul în actele oficiale, mai

mult că acest element constitutiv al infracțiunii nu s-a stabilit nici în instanța de judecată.

În consecință, din considerentul că vinovăția inculpatei nu a fost confirmată prin careva probe pertinente şi concludente, lipsește latura subiectivă a infracțiunii în acțiunile lui Bejan Anjela, iar o sentință de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatei.

3.4. Avocatul părții vătămate, Zaharia Procopie, care a solicitat casarea sentinței în partea stabilirii modului de executarea pedepsei de către inculpați, cu excluderea prevederilor art.90 Cod penal.

Apelantul a invocat că, Rusu Alexandra a fost deposedată de bunurile sale 2 terenuri prin înşelăciune şi abuz de serviciu. Deoarece inculpații nu recunosc vina pe cauza dată, au fost efectuate multiple expertize gazoscopice: nr. 34/12/1-R-6625 din 14.12.2017 şi nr. 715 din 09.04.2014, prin care s-a constatat că semnătură din rubrica ”Vânzător” din contract de vânzare-cumpărare nr. 21 din 19.06.2013 încheiat între vânzătorul Rusu Alexandra şi cumpărătorul Maler Galina, autentificat de secretarul Consiliului local Vîșcăuți, r-nul Orhei, Bejan Anjela, nu a fost efectuată de Rusu Alexandra, ci de către o alta persoană prin procedeul de copiere în transparență a numelui manuscris ”Rusu”. Cauza penala a fost judecata un timp foarte îndelungat din cauza inculpaților care ignorau ședințele de judecată şi nu se prezentau la citarea lor, nu prezentau confirmări obiective a absențelor din instanță, într-un mod brutal ignorau atât partea vătămată cât şi ceilalți participanți.

Versiunea mincinoasă a inculpaților precum ca la urmărirea penala li s-a prezentat raportul de expertiză gazoscopică unde era indicat că Rusu Alexandra a semnat contractul de vânzare-cumpărare este ieşit din comun, fapt confirmat prin raportul de expertiză grafoscopică repetată nr.34/12/1-R-6625 din 14.12.2017.

Atitudinea inculpaților de rea voință este un motiv pe care instanța de judecata nu l-a luat in considerare la numirea măsurii de pedeapsă şi anume: faptul că inculpatul a dus în eroare instanța invocând că anterior nu a fost condamnat şi este pentru prima dată pe banca acuzaților.

Inculpații nu au recunoscut vina, nu şi-au cerut scuze de la partea vătămată, nu au întors prejudiciul material, ci dimpotrivă amenință partea vătămată că o vor distruge. Un astfel de comportament a inculpaților exclude posibilitatea aplicării art.90 Cod penal pe motiv ca nu sunt temeiuri legale pentru numirea unei pedepse cu suspendarea executării.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chişinău din 25 februarie 2019, apelul declarat de avocatul Procopie Zaharia în numele părții vătămate Rusu Alexandra a fost respins ca nefondat.

Admise apelurile declarate de avocatul Cotruţă Sergiu în numele inculpatului Maler Petru, de avocatul Cotruţă Sergiu în numele inculpatei Maler Galina şi apelul inculpatei Bejan Anjela, casat total sentinţa, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanţă.

Procesul penal intentat în privința lui Bejan Anjela pe art.332 alin.(1) Cod penal a fost încetat, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

Procesul penal intentat în privința lui Maler Galina, Maler Petru pe art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal a fost încetează, în legătură cu intervenirea prescripției tragerii la răspundere penală.

Maler Petru a fost condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de antreprenorial pe un termen de 2

ani.

Maler Galina a fost condamnată în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 2 ani și 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de antreprenorial pe un termen de 2 ani.

Conform art.90 Cod penal termenul executării pedepsei numite lui Maler Petru, și Maler Galina a fost suspendat condiționat pe o perioadă de probațiune de 1 an fiecăruia.

5. Instanța de apel analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenții, veridicității şi coroborării lor, a concluzionat că instanța de fond corect a încadrat juridic acțiunile inculpaților Maler Galina şi Maler Petru în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) şi art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar acțiunile inculpatei Bejan Anjela în baza art.332 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel a reținut că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpaților, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale, n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, dar conform prevederilor art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârșit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale.

În același timp, cu referire la constatarea stării de drept, instanța de apel a conchis, că Maler Petru, Maler Galina au comis infracțiunile imputate lor în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) Cod penal, însă deoarece prin Legea nr.179 din 26.07.2018, în vigoare 17.08.2018 calificativul de la lit. c) al art.190 Cod penal ”cu cauzarea de daune în proporții considerabile” a fost abrogat, prin prisma retroactivității legii penale, se impune excluderea acestuia din învinuirea imputată lor.

Totodată instanță de apel a notat, că prin Legea nr. 179 din 26.07.2018, în vigoare din 17.08.2018 a fost modificată dispoziția art.190 Cod penal şi anume în dispoziția alineatului (1), textul ”înșelăciune sau abuz de încredere” se substituie cu textul ”inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”.

Instanța de apel a subliniat, cu referire la prevederile art.10 Cod penal, că modificările operate sunt aplicabile cazului în speță privindu-i pe Maler Petru și Maler Galina.

În ordinea celor relevate, instanţa de apel constatat, că la 19.06.2013, Maler Petru, acționând drept organizator al acțiunilor ilicite, de comun acord şi prin înțelegere prealabilă cu Maler Galina şi cu suportul secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, Bejan Anjela, având scopul dobândirii ilicite prin comportamentul dolosiv şi vicierea tranzacției de vânzare-cumpărare a terenurilor agricole cu nr. cadastrale xxxxxşi xxxxx, situate în extravilanul s. Vîşcăuţi, raionul Orhei, ce aparțineau cet. Rusu Alexandra, conștientizând caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale şi urmările prejudiciabile care puteau surveni, pentru a-şi realiza scopul, intenționat, a pus în aplicare un plan criminal prin care, cunoscând că era în relații ostile cu Rusu Alexandra, pentru a nu compromite pentru terți obiectivitatea tranzacției, a convenit cu Maler Galina ca ultima să semneze în calitate de cumpărător contractul de vânzare

cumpărare nr.21 din 19.06.2013, a terenurilor agricole cu numerele cadastrale xxxxx şi xxxxx, fără ca Rusu Alexandra să fie prezentă, după care a transmis actul juridic nul spre autentificare secretarului Bejan Angela, care 1-a rândul său a semnat contractul dat, a aplicat ștampila, precum şi înscris alte date, conferind astfel documentului falsificat posibilitatea de a fi pus în circuit, după care prin intermediul acestui document falsificat, înregistrat la OCT Orhei la 21.06.2013, Rusu Alexandra a fost deposedată prin fals de terenurile menționate, fiindu-i cauzat astfel un prejudiciu material considerabil în sumă de 14 091 lei.

Astfel acțiunile lui Maler Petru şi Maler Galina urmează a fi încadrate juridic în baza art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin comportamentul dolosiv şi vicierea tranzacției, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile și art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal adică - confecționarea, deținerea şi folosirea documentelor oficiale false, care acordă drepturi sau eliberează de obligații, săvârșite de mai multe persoane.

Bejan Anjela la 19.06.2013, conștientizând că prin acțiunile sale introduce date ce nu corespund adevărului în documente oficiale şi anume în contractul de vânzare cumpărare nr.21 din 19.06.2013, a terenurilor agricole cu nr. cadastrale xxxxx, în valoare de 7 047 lei MDL şi xxxxx, în valoare de 7 044 lei MDL, situate în extravilanul s. Vîşcăuţi, r-nul Orhei, unde pe de o parte în calitate de vânzător era înscrisă Rusu Alexandra, care nu a participat la convenirea clauzelor contractuale şi nici nu 1-a semnat, iar pe de altă parte în calitate de cumpărător a intervenit Maler Galina, intenționat, a autentificat contractul menționat, aplicând ștampila umedă a Consiliului s. Vîşcăuţi, r-nul Orhei, dar şi cea specială pentru acte notariale, înscriind pe verso contractului faptul că „...prezentul contract servește drept temei pentru înregistrarea dreptului de proprietate al cumpărătorului”, dar şi faptul că „...în fața ei la sediul biroului s-au prezentat Rusu Alexandra şi Maler Galina, care au cerut întocmirea prezentului contract, fiind cunoscuți cu efectele acestuia, semnîndu-1 în prezența ei”, document cu care ulterior Maler Galina a dobândit dreptul de proprietate asupra terenurilor nominalizate, în consecință Rusu Alexandra fiind deposedată prin fals de terenurile agricole cu nr. cadastrale xxxxx şi xxxxx, fiindu-i cauzat un prejudiciu material în sumă totală de 14 091 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Bejan Anjela a săvârșit - „Falsul în acte publice” - adică înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, precum şi falsificarea unor astfel de documente, dacă aceste acțiuni au fost săvârșite din interes material sau din alte interese personale, infracțiune prevăzută de art. 332 alin.(1) Cod penal.

Cu toate că inculpații Maler Galina, Maler Petru şi Bejan Anjela în ședința de judecată vina pentru faptele incriminate nu au recunoscut-o, vinovăția acestora se dovedește pe deplin în baza probatoriului administrat:

- declarațiile părții vătămate Rusu Alexandra relatate în cadrul ședințelor de judecată în instanța de fond; conținutul sesizării din 27.01.2014, care a stat la baza pornirii urmăririi penale, în care Rusu Alexandra a solicitat de la organul de urmărire penală investigarea cazului de deposedare a sa de 2 loturi de teren agricol din extravilanul din s. Vîşcăuţi, r-nul Orhei, prin falsificarea contractului nr. 21 din 19.06.2013, înregistrat la OCT Orhei, despre care ea nu a știut şi pe care nu 1-a semnat în rubrica „Vânzător”(f.d.23, vol. I); conținutul procesului - verbal de ridicare din 10.02.2014, prin care s-a certificat faptul ridicării de la Bejan Anjela - secretar al Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, a contractului de vânzare-cumpărare nr.21 din 19.06.2013, în original, ce urma să fie supus expertizei grafoscopice, în

vederea stabilirii autenticității acestuia (f.d.26, vol. I); conținutul procesului - verbal de ridicare din 17.03.2014, prin care s-a certificat faptul ridicării de la Rusu Alexandra, a documentelor semnate de ea şi mostrelor de semnătură, ce urmau să fie puse la dispoziția experților în vederea efectuării expertizei grafoscopice. La fel s-a ridicat şi anexat la materialele cauzei penale, contractul de vânzare cumpărare a terenurilor agricole din 25.11.2011, autentificat de notarul T. Bejenar şi înregistrat la OCT la 02.12.2011, prin care se confirmă faptul că Rusu Alexandra era de facto din data înregistrării la OCT - proprietara terenurilor cu numerele cadastrale: xxxxx şi xxxxx, ce figurează ulterior în contractul de vânzare cumpărare nr.21 din 19.06.2013 (f.d.28, vol. I); conținutul raportului de expertiză grafoscopică nr.715 din 09.04.2014, în conformitate cu concluziile căruia semnătura de la rubrica „vânzător" din contractul de vânzare cumpărare a terenurilor agricole nr.21 din 19.06.2013, încheiat între vânzătorul Rusu Alexandra şi cumpărătorul Maler Galina, autentificat de secretarul Consiliului local Vâşcăuţi, r-nul Orhei, Bejan Anjela, nu a fost executată de Rusu Alexandra, ci de către o altă persoană prin procedeul de copiere în transparență a numelui manuscris „Pycy", (f.d.46-54, vol. I); conținutul procesului - verbal de ridicare a mostrelor de semnătură de la Maler Galina din 24.07.2014, ce urmau să fie puse la dispoziția experților în vederea efectuării expertizei grafoscopice, pentru a stabili după posibilitate, dacă Maler Galina a falsificat semnătura de la rubrica „vânzător" din contractul de vânzare cumpărare a terenurilor agricole nr.21 din 19.06.2013, încheiat între vânzătorul Rusu Alexandra şi cumpărătorul Maler Galina (f.d.70-74, vol. I); conținutul procesului - verbal de ridicare a mostrelor de semnătură de la Maler Petru din 24.07.2014, ce urmau să fie puse la dispoziția experților în vederea efectuării expertizei grafoscopice, pentru a stabili după posibilitate, dacă Maler Petru a falsificat semnătura de la rubrica „vânzător" din contractul de vânzare cumpărare a terenurilor agricole nr.21 din 19.06.2013, încheiat între vânzătorul Rusu Alexandra şi cumpărătorul Maler Galina (f.d.85-91, vol. I); conținutul Extraselor din Registrul Bunurilor Imobile, eliberate de OCT Orhei, prin care se confirmă faptul că terenurile cu numerele cadastrale xxxxx şi xxxxx, la 02.12.2011 au trecut din proprietatea lui Maler Petru în proprietatea părții vătămate Rusu Alexandra, în baza contractului nr.11374 din 25.11.2011, după care la 21.06.2013, terenurile nominalizate, în baza contractului de vânzare-cumpărare nr.21 din 19.06.2013, au trecut în proprietatea învinuitei Maler Galina (f.d.94-95, vol. I); conținutul contractului falsificat de vânzare cumpărare nr.21 din 10.06.2013, în original, în care expres este indicat în calitate de vânzător Rusu Alexandra, care nu l-a semnat (raportului de expertiză nr.715 din 09.04.2014), iar în calitate de cumpărător figurează Maler Galina. La fel, pe verso secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, Bejan Anjela, a notat expres că ea a autentificat contractul, în fața sa s-au prezentat Rusu Alexandra şi Maler Galina, care personal au semnat contractul, după ce capacitatea de exercițiu a fost verificată, (f.d.97, vol. I); conținutul raportului de autosesizare din 18.08.2014, întocmit de ofițerul de urmărire penală, Igor Pojar, care efectuând urmărirea penală în cauza penală nr.2014270113, în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, a stabilit că contractul nr.21 din 19.06.2013, a fost autentificat de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, Bejan Anjela, în care au fost incluse date neveridice, fapte ce urmau să fie calificate în baza art.332 alin.(1) Cod penal, în consecință fiind pornită cauza penală nr.2014270516, conexată ulterior la cauza penală de bază 2014270113, (f.d.121, vol. I); conținutul raportului de autosesizare din 02.12.2014, întocmit de procuror după primirea cauzei penale cu propunere în conformitate cu art.289 Cod de procedură penală, prin care s-a stabilit că Rusu Alexandra a fost deposedată de terenurile agricole cu numerele

cadastrale xxxxx şi xxxxx, în baza unui document fals şi anume contractul nr.21 din 19.06.2013, ceea ce urma să fie calificat în baza art.190 Cod penal, fiind pornită cauza penală nr.2014270775, care a fost conexată ulterior la cauza penală nr.2014270113, (f.d.148); conținutul informației prezentată de OCT Orhei cu nr.01-03/246 din 03.12.2014, prin care instituția nominalizată a informat organul de urmărire penală că prețul terenului agricol cu nr. cadastral xxxxx (S=0.4912 ha) este de 7047 lei, iar al terenului agricol cu nr. cadastral xxxxx (S=0.4910 ha), de 7044 lei, informație care a stat la baza formulării prejudiciului în actul de învinuire, (f.d.151, vol. I); conținutul procesului - verbal de confruntare din 19.12.2014, dintre partea vătămată Rusu Alexandra şi învinuita Bejan Anjela, în care partea vătămată încă o dată a reiterat că nu a semnat contractul nr.21 din 19.06.2013, aflând de existența acestuia la 20.01.2014 la OCT Orhei. Totodată, nu s-a adresat nici o dată secretarului Consiliului local Vîşcăuţi, Bejan Anjela, cu solicitarea de a întocmi un contract de vânzare cumpărare a loturilor de teren. La rândul său învinuita Bejan Anjela, a menținut versiunea sa conform căreia Rusu Alexandra personal a semnat contractul nr.21 din 19.06.2013, în prealabil cu câteva zile agresându-se pentru a afla ce acte erau necesare, (f.d.173-174, vol. I); conținutul procesului - verbal de sechestru din 05.02.2015, prin care s-a documentat înregistrarea la OCT Orhei, a încheierii Judecătoriei Orhei din 28.01.2015, privind punerea sub sechestru a terenurilor agricole cu nr. cadastrale xxxxx şi xxxxx, aplicat în vederea neadmiterii înstrăinării ulterioare a acestora (f.d.183- 184, vol. I); conținutul raportului de expertiză grafoscopică nr.34/12/l/R-966 din 27.02.2017, în conformitate cu concluziile căruia semnăturile de la rubrica „vânzător" din ambele exemplare ale contractului de vânzare cumpărare nr.21 din 19.06.2013, nu a fost executată de Rusu Alexandra, dar au fost executate de către o altă persoană prin procedeul de copiere în transparență. Semnăturile din numele Galinei Maler de la rubrica „cumpărător” din ambele exemplare ale contractului de vânzare-cumpărare nr.21 din 19.06.2013 au fost executate de către însuşi Maler Galina (f.d.130, vol. II); conținutul raportului de expertiză grafoscopică nr.34/12/l/R-6625 din 14.12.2017, în conformitate cu concluziile căruia semnăturile plasate la rubricile „Secretarul consiliului local” de pe două contracte de vânzare-cumpărare nr.21 din 19 iunie 2013 a terenurilor agricole cu nr. xxxxx şi xxxxx încheiate între vânzătorul Rusu Alexandra şi cumpărătorul Maler Galina autentificate de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei şi Contract de vânzare-cumpărare nr.21 din 19 iunie autentificat de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, ridicat de la Primăria Vîşcăuţi, care este anexat la materialele dosarului penal (f.d.97, vol. I) au fost executate de către însuşi Bejan Anjela. Semnătura de la rubrica „Vânzător” din Contractul de vânzare-cumpărare nr.21 din 19 iunie autentificat de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, ridicat de la Primăria Vîşcăuţi, care este anexat la materialele dosarului penal (f.d.97. vol. I), nu a fost executată de către Rusu Alexandra, dar a fost executată de către o alta persoană prin procedeul de copiere în transparență a numelui manuscris „Pycy”. Semnătura de la rubrica ”Cumpărător” din Contractul de vânzare-cumpărare nr.21 din 19 iunie autentificat de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, ridicat de la Primăria Vîşcăuţi, care este anexat la materialele dosarului penal (f.d.97 vol. I) a fost executată de către însuşi Maler Galina.

În acest sens, au fost respinse argumentele apărării precum că, faptele inculpaților, nu întrunesc elementele infracțiunilor incriminate prevăzute de art.190 alin.(2) lit. b) şi art. 361 alin.(2) lit. b) Cod penal, nefiind demonstrată vinovăția acestora, apreciindu-le ca o metodă de apărare a clienților săi şi eschivarea de la răspunderea penală a inculpaților, deoarece cum

rezultă din declarațiile părții vătămate Rusu Alexandra nu a prezentat nici un fel de acte la secretara Consiliului local Văşcăuţi, Bejan Anjela şi nu a semnat contractul de vânzare-cumpărare nr. 21 din 19.06.2013 a terenurilor amplasate în extravilan.

Vicierea de către inculpați a valabilității contractului de vânzare-cumpărare a terenurilor nr. 21 din 19.06.2013 este confirmată şi de Raportul de expertiză grafoscopică nr.34/12/l/R-6625 din 14.12.2017, în conformitate cu concluziile căruia semnăturile plasate la rubricile „Secretarul consiliului local" de pe două contracte de vânzare-cumpărare nr.21 din 19.06.2013 a terenurilor agricole cu nr.xxxxx şi xxxxx încheiate între vânzătorul Rusu Alexandra şi cumpărătorul Maler Galina autentificate de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei şi Contract de vânzare-cumpărare nr.21 din 19 iunie autentificat de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, ridicat de la Primăria Vîşcăuţi, care este anexat la materialele dosarului penal (f.d.97, vol. I) au fost executate de către însuși Bejan Anjela. Semnătura de la rubrica „Vânzător" din Contractul de vânzare-cumpărare nr.21 din 19.06.2013 autentificat de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, ridicat de la Primăria Vîşcăuţi, care este anexat la materialele dosarului penal (f.d.97, vol. I), nu a fost executată de către Rusu Alexandra, dar a fost executată de către o alta persoană prin procedeul de copiere în transparență a numelui manuscris „Pycy". Semnătura de la rubrica "Cumpărător" din Contractul de vânzare-cumpărare nr.21 din 19 iunie autentificat de secretarul Consiliului local Vîşcăuţi, r-nul Orhei, ridicat de la Primăria Vîşcăuţi, care este anexat la materialele dosarului penal (f.d.97 vol. I) a fost executată de către însuși Maler Galina, astfel acesta fiind lovit de nulitate, deoarece nu a fost semnat de către "Vânzător".

Astfel, declarațiile inculpaților Maler Petru, Maler Galina şi Bejan Anjela privind nevinovăția lor şi solicitarea achitării, deoarece nu au comis faptele imputate se apreciază de instanță ca o metodă de autoapărare şi eschivarea a lor de la răspundere penală, fiind combătute de întreg probatoriul analizat detaliat mai sus.

Argumentul avocatului privind ilegalitatea calificării acțiunilor lui Maler Petru, Maler Galina şi în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal la fel nu a fost reținută de către instanța de apel, deoarece dânșii au confecționat, deținut şi folosit documentul oficial fals, contractul de vânzare cumpărare care acordă drepturi inculpatei Maler Galina de a înregistra ilegal dreptul de proprietate asupra terenurilor agricole cu nr.xxxxxşi xxxxx la OCT, astfel ilegal deposedând-o pe proprietara legală Rusu Alexandra de proprietatea sa.

Instanța de apel a considerat nefondate argumentele apelantei Bejan Anjela referitor la faptul că ordonanța de punere sub învinuire, inter alia trebuie să cuprindă descrierea mijloacelor, a modului de săvârșire a infracțiunii şi consecințele ei, caracterul vinei şi motivele acesteia. Astfel, reieșind din cele stipulate de legislator, reiese că la imputarea semnului calificativ de „alte interese personale", organul de urmărire penală trebuie să stabilească care este acel „alt interes personal" şi să-l descrie în conținutul ordonanței, ca învinuita să aibă posibilitate de a cunoaște şi de a se apăra împotriva învinuirii aduse prin prezentarea, după caz, a probelor apărării. Din conținutul ordonanței de punere sub învinuire se vede că organul de urmărire penală nu explică în detalii în ce constă acel „alt interes material sau personal", pe care l-ar fi dorit să-l obțină sau la obținut inculpata, învinuirea adusă inculpatei nu este clară şi întemeiată, nefiind probat. Or, instanța de apel a reținut că atât, ordonanța de învinuire cât şi rechizitoriul corespund rigorilor prevederilor art.art.281, 296 Cod de procedură penală şi art.6 din CoEDO: care prevede că orice persoană acuzată de o infracțiune are ca minimum dreptul să fie informată în cel mai scurt timp, într-o limbă pe care o înțelege şi de o manieră

detaliată asupra naturii şi cauzei acuzării împotriva sa. În acest context, instanța de apel a menționat că actul de învinuire cât şi de sesizare a instanței corespund rigurozității dispozițiilor legale ce impun ca învinuirea să fie clară, concretă şi previzibilă.

Instanța de apel a reținut că, starea de fapt reținută şi de drept apreciată concordă cu circumstanțele stabilite şi probele administrate în cauză, astfel argumentele apelantei Bejan Anjela privind lipsa probelor ce ar confirma vinovăția sa poartă un caracter declarativ şi urmează a fi respins.

De asemenea, potrivit art.332 alin.(1) Cod de procedură penală, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în art.art.275 pct.5) - 9), 285 alin.(1) pct. 1), 2), 4), 5) precum şi în cazurile prevăzute în art.art.53-60 Cod penal, instanța, prin sentință motivată, încetează procesul penal în cauza respectivă.

Totodată, instanța de apel a reținut că, pe parcursul examinării prezentei cauze penale, s-a stabilit că inculpații Maler Petru, Maler Galina au comis infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, la 21.06.2013, iar Bejan Anjela a comis infracțiunea prevăzută de art.332 alin.(1) Cod penal, la 21.06.2013. Astfel, luând în calcul prevederile art.60 alin.(1) lit. a), b) Cod penal, instanța de apel a constatat că, a expirat termenul pentru tragere la răspundere penală a inculpaților la 21.06.2018, iar a lui Bejan Anjela la 21.06.2015.

La stabilirea pedepsei inculpaților Maler Galina şi Maler Petru instanța de apel a ținut cont de prevederile art.art.75, 75, 76 Cod penal, de caracterul şi gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârşite, de persoana celui vinovat de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Având în vedere caracterul scopului corecțional şi de reeducare al condamnaților, al restabilirii echității sociale, în rezultatul aplicării pedepsei, apreciind, că inculpații au comis o infracțiune gravă, prin care au atentat la relațiile sociale cu privire la inviolabilitatea proprietății, reieşind din limitele pedepsei prevăzute de sancțiunea art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal (închisoare de la 2 la 6 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții şi a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani), instanța de apel a considerat echitabil a stabili față de inculpații Maler Galina şi Maler Petru a unei pedepse pe un termen de 2 ani 6 luni închisoare, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de antreprenorial pe un termen de 2 ani fiecăruia.

Astfel, instanța de apel a respins argumentele avocatului părții vătămate privind aplicarea unei pedepse cu executare inculpaților Maler Galina şi Maler Petru, deoarece inculpații au comis pentru prima dată o infracțiune şi au realizat-o în mod intenționat. Totuşi, privarea efectivă de libertate a inculpaților în condițiile în care infracțiunea comisă au avut scop de cupiditate este apreciată de către instanță ca o circumstanță, care cu precădere va deforma personalitatea acestora.

Prin urmare, instanța de apel a dispus condamnarea lui Maler Petru și Maler Galina cu suspendarea condiționată a executării pedepsei şi stabilirea unei perioade de probațiune.

6. Nefiind de acord cu soluția adoptată de instanța de apel, au declarat recursuri ordinare:

6.1. Avocatul Cotruță Sergiu, invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 6) și 8) Cod de procedură penală, solicitând casarea totală a sentinței și deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei cu emiterea unei hotărâri de achitare în privința inculpaților Maler Galina şi Maler Petru.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor

menționate anterior în cererile de apel, descrise în *pct.* ***3.1., 3.2.*** *din prezenta decizie*, suplimentar indicând că, instanțele de fond au făcut niște constatări lipsite de probe, când indică că Maler Petru ar fi fost organizatorul unor acțiuni ilicite şi că a avut niște înțelegeri prealabile cu alte persoane la săvârșirea infracțiunilor imputate. Nici un martor şi nici o probă scrisă nu susține sau confirmă versiunea indicată sentință şi decizie.

Instanțele au ignorat, în mod evident, starea de fapt reală, care constă anume în existenţa raporturilor de vânzare-cumpărare instituite între părți: Maler Galina şi Rusu Alexandra, perfectate de autoritatea competentă - secretarul Consiliului sătesc Vîşcăuţi, Bejan Anjela, relații în cadrul cărora, Maler Petru nu a participat ca parte şi nici nu a beneficiat de pe urma acelei tranzacții.

Instanțele au ignoră şi starea de ostilitate existentă între pretinsa victimă şi Maler Petru, care a apărut peste o perioadă de timp după semnarea contractului de vânzare-cumpărare indicat, din cauza căreia Rusu Alexandra a inventat un litigiu pentru a obține sancționarea penală a lui Maler Petru pentru o pretinsă faptă care nu a existat. Or, numai pretinsa parte vătămată indică asupra lui Maler Petru ca fiind implicat în comiterea infracțiunii date, pe când celelalte probe nu au nici o tangență cu persoana acestuia.

Infracțiunea prevăzută de art.361 Cod penal constă din confecționarea, deținerea, vânzarea sau folosirea documentelor oficiale false, care conferă drepturi sau scutesc de obligațiuni, precum şi confecționarea sau vânzarea imprimantelor, ștampilelor, sigiliilor false.

Reieșind din prevederile art.190, modificat la 17.08.2018 prin care - escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau a mai multor persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, pârților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile.

Iar potrivit art.126 alin.(2) Cod penal - caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea şi însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială şi venitul acesteia, existenţa persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor şi intereselor ocrotite de lege-gradul lezării drepturilor şi libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare suma enunțata nu poate fi catalogată ca un prejudiciu considerabil.

Instanțele naționali prin nimic nu a motivat în ce a constat beneficiile lui Maler Petru, care bunuri el le-a însușit, or, probatoriul administrat de acuzator şi preluat de către instanțe, nu indică în nici într-un fel asupra lui Maler Petru ca fiind în vreo tangență cu art.190 Cod penal şi nici cu fapta imputată.

Analizând probele acumulate de organul de urmărire penală şi cercetate în cadrul ședințelor judecătorești, niciuna din afirmațiile conținute în rechizitoriul de învinuire nu şi-a confirmare şi acestea nu indică în nici un fel, asupra lui Maler Petru ca fiind vinovat de infracțiunilor imputate.

Un aspect important, rămas fără motivarea instanței de apel este faptul, că partea vătămată sub nici un fel nu a negat cele declarate de către Bejan Anjela, prin acest aspect, partea vătămată doar reconfirmă înțelegerea pe care a avut-o cu Bejan Anjela. Mai mult ca atât cele declarate de către Bejan Anjela colaborează direct cu probatoriul administrat şi

expertizele efectuate la caz.

6.2. Partea vătămată Rusu Alexandra invocând temei de drept prevederile art.427 alin.(1) pct. 10) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea totală a deciziei instanței de apel și menținerea în vigoare a sentinței.

În motivarea recursului declarat, autorul acestuia invocă argumente similare celor menționate anterior în cererea de apel de către avocatul acestui, descrise în *pct. **3.4.** din prezenta decizie*, suplimentar indicând că, instanța de apel a micșorat măsura de pedeapsă inculpaților, contrar circumstanțelor cauzei, numindu-le o pedeapsă cu aplicarea art.90 Cod penal, care este posibilă doar în cazul când inculpatul își recunoaște vina, a recuperat prejudiciul, a conștientizat și se căiește de cele comise, are un comportament adecvat.

7. În conformitate cu prevederile art.431 alin. (1) pct. 1^1) Cod de procedură penală, procurorul a prezentat referință, pledând pentru inadmisibilitatea recursurilor declarate, ca fiind vădit neîntemeiate și lipsite de temeiuri legale.

8. Judecând recursurile ordinare declarate, în raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că acestea urmează a fi admise, pentru următoarele considerente.

Conducându-se de dispozițiile art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală. Or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal lărgit atestă că recurenții invocă ca temeiuri de recurs prevederile art.427 alin.(1) pct. 6), 8), 10) Cod de procedură penală, și sub aspectele că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției nu contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, nu au fost întrunite elementele infracțiunii, s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând actele cauzei, raportate la criticele recurenților, instanța de recurs conchide că hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu dispunerea rejudecării cauzei, conducându-se în acest sens de prevederile art.435 alin.(1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit cărora judecând recursul, instanța este în drept să-l admită, cu casarea totală a hotărârii atacate și cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată, atunci când erorile judiciare nu pot fi corectate la această etapă a procedurilor.

Potrivit celor conținute în cererile de recurs, se constată că partea apărării, atât la etapa judecării apelului, cât și în prezent critică cu vehemență modalitatea de apreciere a probatoriului administrat, făcând trimitere la circumstanțe factologice, care în opinia lui denotă faptul că la judecarea cauzei în instanțele de fond au fost admise mai multe încălcări esențiale de procedură, care au fost ignorate de instanțe, și care influențează în mod direct soluția pe caz. De asemenea, instanțele de fond nu au ținut seama de starea de ostilitate existentă între partea vătămată Rusu Alexandra și inculpatul Maler Petru. Iar recursul ordinar, potrivit argumentelor invocate de partea vătămată Rusu Alexandra este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele de fond au apreciat circumstanțele cauzei în latura pedepsei aplicate inculpaților.

În expunerea de motive, care au stat la baza soluției de admitere a recursului declarat, instanța pornește de la aceea că, declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este

o cale de atac sub aspect de fapt şi de drept, întrucât odată exercitat produce un efect devolutiv complet asupra fondului cauzei, prin alte cuvinte provoacă un control integral atât vizavi de circumstanțele de fapt, cât şi asupra celor de drept, în privința persoanelor care l-au declarat şi privitor la argumentele avansate de acestea.

Analizând actul adoptat de instanța de apel, în raport cu erorile semnalate de recurenți, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a eșuat să examineze minuțios aspectele învinuirii înaintate inculpaților Maler Petru și Maler Galina, raportându-le la actele cauzei şi statuările pertinente din practica judiciară.

Din motivele nominalizate, Colegiul penal lărgit consideră că decizia instanței de apel adoptată în cauză urmează a fi desființată, prin extindere şi în privința inculpatei Bejan Anjela, or, eroarea depistată a fost admisă şi în privința acestuia.

Desfășurând cele expuse, se reamintește că, CtEDO, cu fiecare ocazie posibilă menționează că echitatea unei proceduri se apreciază în raport cu ansamblul acesteia, iar efectul art.6§1 este, *inter alia*, de a plasa „tribunalul" sub obligația pozitivă de a instrumenta cauza sub toate aspectele de fapt şi de drept, raportând învinuirea înaintată inculpatului la probele susținute de procuror, prin dezbaterea argumentelor aduse de părți, fără a fi prejudiciat fondul.

Instanța de recurs ține să precizeze că nu simpla recunoaștere a învinuirii este determinantă pentru a se da eficiență unui proces echitabil, desfășurat în limitele legalității şi imparțialității, aceasta constituind doar o condiție procedurală, ci stabilirea vinovăției inculpatului cu privire la faptele reținute în sarcina sa prin actul de sesizare a instanței. Or, ceea ce prevalează este existența unui proces echitabil, despre care nu se poate vorbi în măsura în care se neagă principiul aflării adevărului.

De facto, instanța de apel, ajungând la aceiași concluzie despre vinovăția inculpaților, ca şi prima instanță, a constatat că: *„Analizând în ansamblu probele cauzei penale date prin prisma art.101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenții, veridicității şi coroborării lor, permit instanței de apel de a concluziona că* ***instanța de fond corect a încadrat juridic acțiunile inculpaților*** *Maler Galina şi Maler Petru în baza art.190 alin.(2) lit. b), c) şi art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, iar acțiunile inculpatei Bejan Anjela în baza art.332 alin.(1) Cod penal.*

Colegiul Penal reține că, ***instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt şi vinovăția inculpaților****, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale, n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, dar conform prevederilor art.10 alin.(1) Cod penal, legea penală care înlătură caracterul infracțional al faptei, care ușurează pedeapsa ori, în alt mod, ameliorează situația persoanei ce a comis infracțiunea are efect retroactiv, adică se extinde asupra persoanelor care au săvârşit faptele respective până la intrarea în vigoare a acestei legi, inclusiv asupra persoanelor care execută pedeapsa ori care au executat pedeapsa, dar au antecedente penale,* însă în dispozitivul deciziei în mod divergent și neclar a dispus casarea integrală a sentinței.

De asemenea, conform prevederilor art.60 alin.(1) Cod penal, persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârşirii infracțiunii a expirat termenul de prescripție. În corespundere cu art.395 alin.(1) pct. 2) şi 3) Cod de procedură penală, în dispozitivul sentinței de condamnare trebuie să fie arătate constatarea că inculpatul este vinovat de săvârşirea infracțiunii prevăzute de legea penală, categoria şi mărimea pedepsei aplicate inculpatului. În caz dacă instanța îl găsește pe inculpat vinovat, dar îl liberează de pedeapsă pe baza

prevederilor respective ale Codului penal, ea este datoare să menționeze aceasta în dispozitivul sentinței. Conform art.396 alin.(1) pct. 2) Cod de procedură penală, dispozitivul sentinței de încetare a procesului penal trebuie să cuprindă dispoziția de încetare a procesului penal şi motivul pe care se întemeiază încetarea procesului.

Potrivit art.419 Cod de procedură penală, rejudecarea cauzei de către instanța de apel se desfășoară potrivit regulilor generale pentru examinarea cauzelor în primă instanță, care se aplică în mod corespunzător. Conform art.417 alin.(1) pct. 8) Cod de procedură penală, decizia instanței de apel trebuie să cuprindă temeiurile de fapt şi de drept care au dus la admiterea apelului, precum şi motivele adoptării soluției date. Conform art.409 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de apel este obligată ca, în afară de temeiurile invocate şi cererile formulate de apelant, să examineze aspectele de fapt şi de drept ale cauzei, însă fără a înrăutăți situația apelantului.

Conform jurisprudenței naționale, chestiunile de fapt asupra cărora trebuie să se pronunțe instanța de apel sunt dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat şi în ce împrejurări. Chestiunile de drept pe care urmează să le soluționeze instanța de apel sunt dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă normele de drept procesual şi penal au fost corect aplicate. În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de fond urmează a fi desființată, cu rejudecarea cauzei.

Însă, instanța de apel, nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate, or, nu a respectat procedura de aplicare a prescripției tragerii la răspundere penală a lui Bejan Anjela în baza art.332 alin.(1) Cod penal, a lui Maler Petru și Maler Galina în baza art.361 alin.(2) lit. b) Cod penal, enunțate supra, nefiind clar, fiind descrisă fapta criminală, considerată ca fiind dovedită, ce fel de soluție a fost pronunțată - de încetare a procesului penal pe motive de reabilitare, nereabilitare, sau de condamnare, în descriptivul și dispozitivul hotărârii adoptate fiind prezente elementele ambilor categorii de hotărâri judiciare, care prin esența lor se exclud reciproc.

La fel, instanța de apel pe episodul prevăzut de art.190 alin.(2) lit. b) Cod penal, incriminat inculpaților Maler Petru și Maler Galina, nu a apreciat fiecare probă separat, din punct de vedere al pertinenței, concludentei, utilității şi veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, inclusiv circumstanțele în fapt şi în drept invocate în rechizitoriu, neindicând motivele pentru care a respins versiunile și probele apărării.

Împrejurările expuse atestă în mod lucid că, instanța de apel nu a judecat cauza penală în condițiile legii, deoarece a adoptat o hotărâre care nu cuprind motive legale pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazicând dispozitivul hotărârii, şi că recursul ordinar este întemeiat.

Dat fiind că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanțele de fond și de apel, constituie erori de drept prescrise în art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală şi care nu pot fi corectate de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar declarat de partea apărării, casării totale a deciziei contestate, urmând să fie aplicate prevederile art.426 Cod de procedură penală în privința inculpatei Bejan Anjela şi dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Totodată, recursul declarat de partea vătămată Rusu Alexandra la fel urmează a fi admis, deoarece indică asupra unei situații similare cu cea din recursul avocatului şi anume

aprecierea probelor.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de dispozițiile art.436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare şi limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit şi în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual penale - asupra motivelor esențiale indicate în cererile de apel şi în măsura competenței sale asupra motivelor din recursurile declarate, nominalizate în prezenta decizie, să țină cont de toate circumstanțele de fapt şi de drept ale cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice şi să aprecieze profund probele administrate şi examinate în instanță, în strictă conformitate cu cerințele legii, să analizeze la modul cuvenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă şi promptă a cauzei date, să-şi argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, şi în dependență de circumstanțele constatate, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărâre legală şi întemeiată, în conformitate cu prevederile art.417 Cod de procedură penală şi jurisprudența CtEDO.

9. În conformitate cu art.art.426, 434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către partea vătămată Rusu Alexandra și de către avocatul Cotruță Sergiu în numele inculpaților Maler Galina și Maler Petru, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 februarie 2019, în cauza penală privindu-i pe ***Maler Galina xxxxx și Maler Petru xxxxx***și prin extindere în privința lui ***Bejan Anjela xxxxx,*** cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac, pronunțată integral la 23 iulie 2020.

Preşedinte Vladimir Timofti

Judecători Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico